Camille Simon

▶ To cite this version:

Camille Simon. . Kobe City University of Foreign Studies Journal of Research Institute, 2013, 51, pp.489-503. hal-03612022

HAL Id: hal-03612022
https://hal.science/hal-03612022

Submitted on 31 Jan 2023

HAL is a multi-disciplinary open access archive for the deposit and dissemination of scientific research documents, whether they are published or not. The documents may come from teaching and research institutions in France or abroad, or from public or private research centers.

L'archive ouverte pluridisciplinaire **HAL**, est destinée au dépôt et à la diffusion de documents scientifiques de niveau recherche, publiés ou non, émanant des établissements d'enseignement et de recherche français ou étrangers, des laboratoires publics ou privés.

ལྷ་སའི་ཁ་སྐད་ནང་སྐུལ་འདེབས་ཀྱི་ངག་སྟོན་པའི་བརྗོད་སྟངས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་འགའ་ཤས་ངོ་སྤྲོད།

Camille SIMON

Université Paris 3 - LACITO

Summary

In its broadest sense, causation is defined as a situation involving two events in a relationship of cause and effect (Shibatani 1976: 1-2). Morpho-syntactically, causative constructions refer to valency derivation processes in which the semantic role of Causer is introduced in the argument frame of a verb, and realised as the subject or syntactic agent, thus, leading to a syntactic restructuration of the arguments. Thus, a causative derivation is a grammaticalised, productive means to express a causative situation. The semantic domain covered by causative derivations is notoriously wide, extending from direct/manipulative causation to indirect/directive causation. Authors such as Dixon (2000) have drawn attention to the fact that, within a single language, different causative forms might co-exist in a single language and express distinct semantic properties. The same author also lists the main semantic features cross-linguistically likely to be associated with different causative forms. Those features are resumed and reorganised by Shibatani & Pardeshi (2001) who propose to represent the causative domain as a continuum between direct and indirect causation, the middle of this continuum being divided into joint-action, assistive and supervision causations (from more direct to more indirect).

Four synchronically productive causative forms have been identified in Lhasa Tibetan, corresponding to different degrees of grammaticalisation and productivity, in addition to the (now fully lexicalised) s-prefixation form. The aim of my presentation is to classify those forms with regard to their semantic characteristics, and to show how the continuum space defined by Shibatani (2001) is shared out between those forms. Two of the productive forms are specialised in expressing respectively the two poles, whereas the two others cover the whole extent of the continuum. Those apparently similar forms can still be distinguished, if other functional criteria are taken into account.

ངོ་སྤྲོད།

དཔྱད་རྩོམ་འདིའི་དམིགས་ཡུལ་ནི་ལྷ་སའི་ཁ་སྐད་ནང་གི་སྐུལ་འདེབས་ཀྱི་ངག་སྟོན་པའི་ཚིག་གི་དོན་དག་ཞིབ་ཐྲས་ཏག་དཔྱད་བྱེད་རྒྱུ་དེ་རེད། དོན་དམ་དུ་འཛམ་གླིང་གི་སྐད་རིགས་དང་སྐད་རིགས་གཅིག་སོ་སོའི་ནང་སྐུལ་འདེབས་སྟོན་པའི་ཚིག་སྣ་ཚོགས་ཡོད་སྲིད་པ་ཡོངས་གྲགས་ཡིན་པ་དང་། དེའི་དོན་དག་མི་འདྲ་བ་ཡོད་སྲིད་པ་དེའང་ཡོངས་གྲགས་རེད།

དེ་བས་Shibatani དང་Pardeshi (2001) གིས་གསར་གཏོད་བྱས་པའི་སྐུལ་འདེབས་ཀྱི་དོན་དག་གི་མཚོན་རིས་ངོ་སྤྲོད་ཞུས་ནས་ལྷ་སའི་ཁ་སྐད་ཀྱི་སྐུལ་འདེབས་ཀྱི་ངག་གིས་མཚོན་རིས་དེ་དབྱེ་བ་འབྱེ་སྟངས་ངོ་སྤྲོད་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན།

རྩོམ་རིག་དེ་བཟོ་བཅོས་གནང་རོགས་དང་ཆེད་ལས་ཀྱི་ཐ་ཉད་བསྒྱུར་རོགས་གནང་བས་གུས་པས་དམིགས་བསལ་གྱིས་ཀུན་ཆུང་ཚེ་རང་ལགས་དང་ཀུན་པད་མ་ལྷུན་གྲུབ་གཉིས་སུ་ཐུགས་རྗེ་གནང་ཞུ་ཡི་ཡོད། ནོར་འཁྲུལ་དང་མི་གསལ་བ་ཚང་མ་ནི་གུས་པས་བཟོས་པས་དགོངས་པ་ཞུ་ཡི་ཡོད།

1. ལྷ་སའི་ཁ་སྐད་ཀྱི་སྐུལ་འདེབས་སྟོན་པའི་བརྗོད་སྟངས།

1.1. སྐུལ་འདེབས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།

1.1.1. བསྟན་དོན། : རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་བྱ་བ་གཉིས།

སྤྱིར་བཏང་བྱས་ན། སྐུལ་འདེབས་ནི་དང་པོ་བསྟན་དོན་རིག་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ཐ་སྙད་ཅིག་ཡིན་པ་དང་། སྐུལ་འདེབས་ཀྱི་སྐད་ཆའམ་ཚིག་གྲུབ་ནི་བྱ་བ་གཉིས་བར་དུ། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་མཚོན་བྱེད་དུ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་རེད། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ནི་Shibatani (1976 : 1-2) ལ་སྟུན་ཏེ་གཤམ་གྱི་ཆ་རྐྱེན་གསུམ་གྱིས་མཚོན་གྱི་ཡོད་པ་རེད།

༡༽ བྱ་བ་དེ་གཉིས་ལ་སྔ་ཕྱིའི་གོ་རིམ་ཡོད་པ་དང་།

༢༽ བྱ་བ་གཉིས་པ་འབྱུང་བར་བྱ་བ་དང་པོ་ངེས་པར་དགོས།

༣༽ དེ་བཞིན་བྱ་བ་དང་པོ་བྱུང་ཚར་རྗེས། སྤྱིར་བཏང་བྱ་བ་གཉིས་པ་དེ་འང་འབྱུང་བ་ངེས་པ་གཏན་འཁེལ་ཡོད་པ་རེད། འོན་ཀྱང་ཚིག་གྲུབ་ནང་ལ་ཚིག་གིས་གནས་སྟངས་ལྡོག་ཕྱོགས་ཀྱང་གསལ་བཟོ་སྲིད་ཀྱི་རེད། དེ་ནི་གྲུབ་འབྲས་མེད་པའམ་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པའི་སྐུལ་འཛབས་རེད།

འཛམ་གླིང་གི་སྐད་རིགས་མི་འདྲ་བའི་ནང་དུ་སྐུལ་འཛབས་བརྗོད་སྟངས་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པ་དང་། སྐད་རིགས་གཅིག་དེ་ཉིད་ཀྱི་ནང་དུའང་སྐུལ་འདེབས་བརྗོད་སྟངས་འདྲ་མི་འདྲ་ཡོད་སྲིད། དེ་བཞིན་དུ་ལྷ་སའི་ཁ་སྐད་ནང་དུ་དོན་དག་དེའི་བརྗོད་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་ཚིག་ཕྲད་དམ། བརྒྱུད་པའི་བརྗོད་པ། བྱ་ཚིག་ཕལ་བ་སོགས་བཀོལ་ན་ཆོག གཤམ་གྱི་དཔེ་བརྗོད་(1)ནས་(4)བར་ལྷ་སའི་ཁ་སྐད་ཀྱི་སྐུལ་འདེབས་ཀྱི་དོན་དག་སྟོན་པའི་ཚིག་གྲུབ་མི་འདྲ་བ་བཞི་བཞག་ཡོད།

(1) ཚིག་འགྲུབ་གཉིས་བར་གྱི་ཚིག་འཕྲད།

a. སྐུལ་འདེབས་མིན་པ།

སྒྲོལ་དཀར་_གྱིས་ བཀྲ་ཤིས་_ལ་ བྱེ་རིལ་ སྤྲད་_སོང་།

Drölkar-ERG Tashi-DAT sweet.ABS give-PAST3

‘Drölkar gave the sweet to Tashi.’

b. སྐུལ་འདེབས།

ཨ་མ་_ལགས་_ཀྱིས་ གཤེ་གཤེ་ བཏང་_ཙང་ སྒྲོལ་དཀར་_གྱིས་ བཀྲ་ཤིས་_ལ་ བྱེ་རིལ་ སྤྲད་_སོང་།

mother-H-ERG scolding LIGHTV-CONN Drölkar-ERG Tashi-DAT sweet.ABS give-PAST3

‘Since her mother scolded her, Drölkar gave the sweet to Tashi.’

(2) བརྒྱུད་པའི་བརྗོད་པ།

a. སྐུལ་འདེབས་མིན་པ།

ཚེ་རིང་_གིས་ སྒྲོལ་དཀར་_ལ་ གསར་འགྱུར་ འདི་ ལབ་_པ་རེད།

Tsering-ERG Drölkar-DAT new DEM.ABS tell-PAST3

'Tsering told this new to Drölkar.'

b. སྐུལ་འདེབས།

ང་_ས་ ཚེ་རིང་_ལ་ སྒྲོལ་དཀར་_ལ་ གསར་འགྱུར་ འདི་ ལབ་_ཡག་ སློབ་གསོ་ བརྒྱབ་_པ་ཡིན།

1SG-ERG Tsering-DAT Drölkar-DAT news DEM.ABS tell-NLZ education LIGHTV-PAST1

'I asked Tsering to tell this new to Drölkar.'

(3) སྒྲ་དོན་ཉེ་བའི་བྱེད་འབྲེལ་བྱེད་མེད་ཀྱི་བྱ་ཚིག

a. སྐུལ་འདེབས་མིན་པ།

ཕྲུ་གུ་ འདི་ ཉལ་_པ་རེད།

child DEM.ABS go.to.bed-PAST2

‘This child went to bed.’

b. སྐུལ་འདེབས།

ཚེ་རིང་_གིས་ ཕྲུ་གུ་ འདི་ བསྙལ་_པ་རེད།

Tsering-ERG child DEM.ABS go.to.bed.CAUS-PAST2
‘Tsering put this child to bed.’

(4) བྱ་ཚིག་ཕལ་བ།

a. སྐུལ་འདེབས་མིན་པ།

ཕྲུ་གུ་ འདི་ སློབ་གྲྭ་_འི་ ནང་_ལ་ ཕྱིན་པ་རེད།

child DEM.ABS school-GEN inside-DAT go-PAST2
‘This child went inside the school.’

b. སྐུལ་འདེབས།

ང་_ས་ ཕྲུ་གུ་ འདི་ སློབ་གྲྭ་_ར་ འགྲོ་_བཅུག་_པ་ཡིན།

1SG-ERG child DEM.ABS school-DAT go-CAUS-PAST1
‘I made this child go to school.’

1.1.2. ཚིག་གྲུབ་སྦྱོར་ཚུལ། : བྱ་བར་སྐུལ་པ་པོ་བཅུག་ནས་བྱ་ཚིག་ལ་བརྟེན་པའི་མིང་ཚིག་མང་དུ་གཏང་རྒྱུའི་ཐབས་ཤེས།

ཚིག་གྲུབ་སྦྱོར་གྱི་ཕྱོགས་ནས་སྐུལ་འདེབས་ཀྱི་དག་གི་མཚན་ཉིད་ནི་དེ་ལས་ཏོག་ཙམ་དམིགས་བསལ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིར་བྱ་ཚིག་གིས་བསྟན་པའི་བྱ་བར་མཉམ་ཞུགས་བྱེད་པའི་མི་སྣ་དང་དངོས་པོ་རྣམས་ཚིག་གྲུབ་ལ་མིང་ཚིག་གིས་མཚོན་པ་དང་། མིང་ཚིག་དེ་རྣམས་ཚིག་གྲུབ་ཀྱི་དོན་དག་ལ་བལྟོས་ནས་ཡོད་མེད་དང་དེ་རྣམས་ལ་རྣམ་དབྱེ་གང་སྦྱོར་དགོས་པ་དེ་གཙོས་བྱ་ཚིག་ཚིག་ལ་རག་ལས་པས། མིང་ཚིག་དེ་ཚོ་བྱ་ཚིག་ལ་བརྟེན་པའི་མིང་ཚིག་ཟེར།

དེ་བས་སྐུལ་འདེབས་ཀྱི་དག་གི་ནུས་པ་ནི། ཚིག་གྲུབ་གཅིག་དེ་ཉིད་ཀྱི་ནང་དུ་ད་དུང་སྐུལ་པ་པོ་ཟེར་བའི་བྱ་ཚིག་ལ་བརྟེན་པའི་མིང་ཚིག་གསར་པ་ཞིག་སྣོན་སྤེལ་རྒྱག་ཐུབ་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཤིག་ཡོད་རེད[1]། དཔེར་ན། གནས་བབས་དང་ཁོ་རང་གིས་གནས་བབས་བཅུག་པ་ལྟ་བུར་མཚོན་ན། སྔ་མར་བྱ་ཚིག་བབས་ལ་བརྟེན་པའི་མིང་ཚིག་གནས་མ་གཏོགས་མེད་པ་དང་། ཕྱི་མར་མིང་ཚིག་གནས་མ་ཟད་གནས་བབས་བཅུག་མཁན་ཀྱང་ཡོད་པ་དེ་བྱ་ཚིག་གི་ནུས་པས་སྟོན་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད།

དེ་ལྟར་ཡིན་པས་ཚིག་གྲུབ་སྦྱོར་ཚུལ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་སྐུལ་འདེབས་ཀྱི་དག་གི་མཚན་ཉིད་ལ་བརྟེན་ན། དཔེར་བརྗོད་(1)ནས་(4)བར་གྱི་ནང་ནས་(3)དང་(4)མ་གཏོགས་སྐུལ་འདེབས་ཀྱི་དག་ལ་རྩིས་ཀྱི་མ་རེད། དོན་དམ་དུ་གོང་གསལ་དཔེར་བརྗོད་(1)དང་(2)པའི་ནང་ལ་སྐུལ་པ་པོ་དེ་ཚིག་གྲུབ་གཅིག་དེ་ཉིད་ཀྱི་ནང་ལ་ཤུགས་བསྟན་ནམ་བརྗོད་མེད་པར། འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ཚིག་གྲུབ་ཁག་ཁག་གཉིས་ནང་བརྗོད་ཡོད་པ་རེད། དེའི་ལྡོག་ཕྱོགས་སུ་དཔེར་བརྗོད་(3)དང་(4)པའི་ནང་ལ་ཚིག་གྲུབ་གཅིག་ལས་མེད་པ་དང་། རྗོད་ཚུལ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཚིག་གྲུབ་ནང་ལ་སྐུལ་པ་པོ་ཐད་ཀར་འཛུག་གི་རེད། དེ་བས་རྗོད་ཚུལ་དེ་གཉིས་དོན་དག་དང་བརྗོད་པ་སྒྲུབ་ཚུལ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐུལ་འདེབས་ཀྱི་དག་ལ་བརྩི་རྒྱུ་རེད།

ཚིག་གྲུབ་གཅིག་གི་ནང་ལ་བྱ་ཚིག་གཉིས་ཡོད་ནའང་ཚིག་གྲུབ་གཅིག་ལས་མེད་པ་དེར། སྐད་བརྡ་རིག་པས་ཁུངས་སྐྱེལ་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པ་དེ། དཔེར་ན་བྱ་ཚིག་ལ་བརྟེན་པའི་མིང་ཚིག་ཚོ་དུས་གཅིག་ལ་བྱ་ཚིག་དེ་གཉིས་ལ་བརྟེན་པས་སྐུལ་པ་པོ་ངེས་པར་བྱ་ཚིག་གཙོ་བོའི་སྔོན་དུ་སྦྱོར་དགོས་པ་རེད་དེ། ཚིག་གྲུབ་དཔེ་བརྗོད་(5)ལྟར་བཤད་ན་ཚོག་ནའང་། (6)ལྟར་བཤད་མི་འགྲིག

[1] ཚིག་གྲུབ་སྦྱོར་ཚུལ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་སྐུལ་འདེབས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྐོར་Comrie (1981: 162) དང་ Palmer “like the passive, the causative can be seen […] as a device that changes the grammatical status of the arguments in the predication. Unlike the passive, however, it does not promote a term, but adds a new argument that represents the notional causer which can be considered as having the (new) grammatical role of Causer, pacing it in Subjetc position, while demoting the original Subject to oblique or peripheral status.” (1994: 214)སོགས་ལ་གཟིགས།

(5) ཚེ་རིང་_ལ་	སྒྲོལ་དཀར་_ལ་	གསར་འགྱུར་	འདི་	ལབ་_ཡག་
Tsering-DAT	Drölkar-DAT	news	DEM.ABS	tell-NLZ
ང་_ས་	སློབ་གསོ་	བརྒྱབ་_པ་ཡིན།		
1SG-ERG	education	LIGHTV-PAST1		

'I [and nobody else] told Tsering to tell this new to Drölkar.'

(6) * ཕྲུ་གུ་	འདི་	སློབ་གྲྭ་_ར་	འགྲོ་	ང་_ས་	བཙུག་_པ་ཡིན།
* child	DEM.ABS	school-DAT	go	1SG-ERG	CAUS-PAST1

ཚིག་གྲུབ་སྦྱོར་ཚུལ་གྱི་ཚོད་ལྟ་དེས་དཔེར་བརྗོད་(6)པའི་ནང་དུ་སྐུལ་པ་པོའི་བརྟེན་ས་ནི་བྱ་ཚིག་« བཙུག་པ་ »ཁོ་ན་མིན་ལ། དུས་གཅིག་ལ་བྱ་ཚིག་གཙོ་བོ་ « འགྲོ་བ་ »དང་བྱ་ཚིག་ཕལ་བ་« བཙུག་པ་ »ལ་བརྟེན་པའི་ཁྱུངས་སྐྱེལ་རེད། དེའི་ལྡོག་ཕྱོགས་སུ་དཔེར་བརྗོད་ལྔ་པའི་ནང་སྐུལ་པ་པོ་བྱ་ཚིག་གཙོ་བ་ « ལབ་པ »དང་སྐུལ་བ་མཚོན་པའི་བྱ་ཚིག་« སློབ་གསོ་བརྒྱབ་པ་ »བར་ལ་འཛོག་ཚིག་པ་དེས་སྐུལ་པ་པོའི་བརྟེན་སའི་བྱ་ཚིག་« སློབ་གསོ་བརྒྱབ་པ་ »ཡིན་པ་གསལ་པོར་བཟོ་ཡི་ཡོད་པ་རེད།

ད་དུང་ཚིག་གྲུབ་གཅིག་ལས་མེད་ན་བྱ་ཚིག་དེ་གཉིས་བར་མང་མཐའ་ « ཏུ »འམ་ « པར » སོགས་མིང་མཐའ་དང་རྣམ་དབྱེ་མ་གཏོགས་སྦྱོར་མི་སྲིད། སྐད་བརྡ་རིག་པས་ཁྱུངས་སྐྱེལ་གཞན་པ་འགའ་ཤས་ཡོད་ཀྱང་།[2]རྩོམ་ཡིག་གི་བརྗོད་གཞི་གཙོ་བོ་སྐུལ་འདེབས་ཀྱི་ནང་དོན་ཡིན་སྟབས་དེ་ལས་ལྷག་པའི་ཞིབ་ཕྲའི་འགྲེལ་བཤད་བརྒྱག་རྒྱུ་མིན།

1.2. ལྷ་སའི་ཁ་སྐད་ཀྱི་སྐུལ་འདེབས་ཀྱི་ངག་བརྗོད་ཚུལ་ལྤ།

སྔོན་དུ་གསལ་བཤད་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་ཁག་དེ་གཉིས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་ན། ལྷ་སའི་ཁ་སྐད་ལ་ཁྱོན་སྡོམ་སྐུལ་འདེབས་ཀྱི་ངག་བརྗོད་ཚུལ་བཞི་འཛམ་ལྤ་ཡོད་པ་རེད།

གོང་གསལ་དཔེར་བརྗོད་(3)a.དང་b.བར་དུ་དོན་དག་གི་ཁྱད་པར་ནི་བྱེད་འབྲེལ་ཡིན་དང་མིན་གྱི་བྱ་ཚིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། བྱ་ཚིག་གི་དག་ཆའི་ཁྱད་པར་ཡང་ཡོད་པ་རེད། དེ་བས་སྐུལ་འདེབས་བརྗོད་ཚུལ་ཡིན་མིན་གྱི་གནད་འགག་ཅིག་ནི་ཚིག་གྲུབ་སྦྱོར་ཚུལ་ཡིན་ཏེ་དག་ཆའི་ཁྱད་པར་འདི་ཡིན་པར་བརྩིས་ན་ཆོག་ཅིང་། དེ་ནི་སྒྲ་དོན་ཉེ་བའི་བྱེད་འབྲེལ་བྱེད་མེད་ཀྱི་བྱ་ཚིག་སྐུལ་འདེབས་ཀྱི་ངག་བརྗོད་ཚུལ་དང་པོ་རེད། ལྷ་སའི་ཁ་སྐད་ནང་དུ་དེ་སྔར་གྱི་བྱེད་འབྲེལ་ཡིན་པའི་བྱ་ཚིག་ཉི་ཤུ་ལྷག་ཙམ་མ་གཏོགས་མེད་པ་དང་སྐུལ་འདེབས་བརྗོད་སྟངས་འདི་བེད་སྤྱོད་བྱས་ནས་བྱ་ཚིག་གསར་པ་བཟོ་མ་ཐུབ་པས་དེང་རབས་ཀྱི་ལྷ་སའི་ཁ་སྐད་ནང་དུ་ཐོན་སྐྱེད་ཡོད་པ་མ་རེད།

གོང་གི་དཔེར་བརྗོད་(4)པའི་ནང་དུ་བྱ་ཚིག་ཕལ་བ་« བཙུག་པ་ »གིས་དོན་དག་གི་ཕྱོགས་ནས་སྐུལ་འདེབས་མཚོན་གྱི་ཡོད་པ་རེད། ད་དུང་ཚིག་གྲུབ་སྦྱོར་ཚུལ་གྱི་ཕྱོགས་ནས་སྐུལ་པ་པོ་སྣོན་སྤེལ་བརྒྱག་རྒྱུའི་ནུས་པ་ཡོད་པ་བསྟན་ཚར་པ་རེད། དེ་བས་བྱ་ཚིག་ཕལ་བ་དེ་སྐུལ་འདེབས་སྟོན་པའི་ཚིག་གཉིས་པ་དེ་རེད།

དེ་བཞིན་གཤམ་གྱི་དཔེར་བརྗོད་(7)b.ནང་གི་བྱ་ཚིག་ཕལ་བ་« བཏང་བ་ »ནི་མཚན་ཉིད་དེ་གཉིས་ལ་མཐུན་པས་སྐུལ་འདེབས་སྟོན་པའི་ཚིག་གསུམ་པ་དེ་རེད།

(7)a. ཚེ་རིང་_གིས་	ཚལ་	ཉོས་_སོང་།

[2] དེའི་སྐོར་Creissels (2006: 279-291)ལ་གཟིགས།

Tsering-ERG   vegetable-ABS   buy-PAST3
'Tsering bought vegetables.'

b. ཨ་མ་_ལགས་_ཀྱིས་   ཚེ་རིང་   ཚལ་   ཉོ་_ག་_ར་   བཏང་_སོང་།
mother-H-ERG   Tsering.ABS   vegetable.ABS   buy-NLZ-DEST[3]   CAUS-PAST3
'Mother made Tsering buy vegetables.'

སྐུལ་འདེབས་བརྗོད་པའི་ཚིག་བཞི་པ་ནི་དཔེར་བརྗོད(8)པའི་ནང་དུ་བྱ་ཚིག་ཕལ་བ « བཟོ་བ་ » དེ་རེད།

(8)a. ང་   མཚན་ནག་གུང་_ལ་   ཞེད་_ཀྱིས།
1SG.ABS   obscurity-DAT   fear-PRES2
'I fear the obscurity.'

b. ཨ་ཞང་_ལགས་_ཀྱིས་   [གདོན་དྲེ་_འི་   སྒྲུང་   བཤད་_ནས་]
maternal.oncle-H-ERG   daemon-GEN   story.ABS   tell-CONN
ང་   མཚན་ནག་གུང་_ལ་   ཞེད་_ཡག་   བཟོས་_བཞག
1SG.ABS   obscurity-DAT   fear-NLZ   CAUS-PARF
'[My] oncle made me fear the obscurity by telling daemon stories.'

མཇུག་ཏུ་སྐུལ་འདེབས་སྟོན་པའི་ཚིག་ལྟ་པ་ནི་གཞམ་གྱི་དཔེར་བརྗོད(9)པའི་ནང་གི་ཚིག་གྲོགས་ « རོགས་ »དང་བྱ་ཚིག་ཕལ་བ་ « བྱས་པ་ » སྟོན་གྱི་ཡོད་པ་རེད།

(9)a. ཚེ་རིང་_གིས་   ཡི་གེ་   བྲིས་_པ་རེད།
Tsering-ERG   letter.ABS   write-PAST2
'Tsering wrote a letter.'

b. ང་_ས་   ཚེ་རིང་_ལ་   ཡི་གེ་   བྲིས་_རོགས་   བྱས་_པ་ཡིན།
1SG-ERG   Tsering-DAT   letter.ABS   write-CAUS   LIGHTV-PASS1
'I made Tsering write a letter.'

བརྗོད་སྟངས་དེ་ཐོག་མར་ཞིབ་འཇུག་འདི་བྱེད་རྒྱུའི་ཕྱོགས་བསྡུད་བྱས་པའི་བརྗོད་སྟངས་ནང་ནས་དོན་པ་དང་སྐུལ་འདེབས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་མཐུན་མདོག་ཁ་པོ་ཡིན་པས་སྐུལ་འདེབས་ཀྱི་བརྗོད་སྟངས་ལ་བརྩིས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་བརྗོད་སྟངས་གཞན་པར་བསྒྱུར་ན་ནང་དོན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཡོད་པ་བསྟན་རྒྱུ་ཡིན། ད་དུང་འཛམ་གླིང་གི་སྐད་རིགས་འགྲོ་སྟངས་ལ་བརྟེན་ན་སྐུལ་འདེབས་ལས་བྱ་ཚིག་ལ་བརྟེན་པའི་མིང་ཚིག་མང་དུ་གཏང་རྒྱུའི་ཐབས་ཤེས་རིགས་གཞན་པར་བརྩིས་ནས་བརྟག་དཔྱད་བྱས་ན་བརྗོད་སྟངས་དེའི་དོན་དག་གི་ཁྱད་ཆོས་དང་འགྲོ་སྟངས་དེ་ལས་གསལ་པོར་བཟོ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། གང་ལྟར་ཐོག་མར་སྐུལ་འདེབས་བརྗོད་སྟངས་གཞན་པའི་དོན་དག་དང་བསྒྱུར་ནས་ཁྱད་ཆོས་དེ་དག་གང་ཡིན་པ་མངོན་གསལ་བཟོ་གི་ཡིན།

གོང་དུ་ངོ་སྤྲོད་བྱས་པའི་སྐུལ་འདེབས་བརྗོད་ཚུལ་ལྔའི་ནང་ནས་དང་པོའམ་ཕན་ཚུན་སྒྲ་དོན་ཉེ་བའི་བྱེད་འབྲེལ་བྱེད་མེད་ཀྱི་བྱ་ཚིག་ནི། དེང་སང་གི་ལྷ་སའི་ཁ་སྐད་ནང་ལ་ཁ་ཤས་མ་གཏོགས་མེད་ཙང་གཙོ་བོ་སྐུལ་འདེབས་ཀྱི་བརྗོད་ཚུལ་གཞན་པའི་སྐོར་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

2. སྐུལ་འདེབས་ཀྱི་ནང་དོན་གྱི་མཚོན་རིམ།

2.1. Shibatani དང་ Pardeshi གི་སྐུལ་འདེབས་ནང་དོན་གྱི་མཚོན་རིམ།

2001ལོར་ Shibatani གིས་བསྒྲིགས་གནང་བའི་དེབ་ནང་དུ་ Shibatani དང་ Pardeshi གིས་འཛམ་གླིང་གི་སྐད་རིགས་ནང་གི་སྐུལ་འདེབས་ཀྱི་དོན་དག་སྐོར་དམིགས་སུ་བཀར་ནས་གསུངས་ཡོད[4]། ཁོང་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་ཚུལ་ལྟར་ན། འཛམ་གླིང་གི་སྐད་རིགས་ནང་ལ་

---
[3] རྣམ་དབྱེ་དེའི་མིང་ནི་Tournadre (2010)གི་དཔེ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་སྒྲའམ་destinativeབཏགས་གི་ཡོད།

ཚིག་གྲུབ་སྦྱོར་ཚུལ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐུལ་འདེབས་སྟོན་པའི་ཚིག་དོན་དག་སྣ་ཚོགས་ཡོད་སྲིད་པ་དང་། དེ་ཡང་སྦྱོར་བཀོད་སྐུལ་འདེབས་ཀྱི་དོན་དག་ཁག་མཚོན་རྟགས་ཀྱི་རིམ་པའི་ཐོག་ནས་མཚོན་པ་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་རེད། ནང་དོན་གྱི་མཚོན་རིམ་དེས་སྐུལ་པ་པོའམ་ལས་ཀ་བྱེད་དུ་འཇུག་མཁན་དང་སྐུལ་སའམ་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་གྱིས་བྱ་བར་ཞུགས་ཚད་སྟོན་གྱི་ཡོད་རེད། དེ་ཡིན་ཙང་སྐད་རིགས་གཅིག་གི་ནང་ལ་སྐུལ་འདེབས་སྟོན་པའི་ཚིག་གཅིག་ལས་མང་བ་ཡོད་ན། ཚིག་དེ་ཚོའི་ནང་དོན་ནི་གཅིག་པ་མིན་པ་དང་། མཚོན་རིམ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དབྱེ་བ་འབྱེད་ཐུབ་ཀྱི་རེད། དཔྱང་སྐད་རིགས་རེ་རེར་སྐུལ་འདེབས་སྟོན་པའི་ཚིག་གྱི་མང་ཉུང་འདྲ་མི་འདྲ་ཡོད་པ་མ་ཟད། སྐད་རིགས་སོ་སོའི་ཁྱད་ཆོས་དང་བསྟུན་ནས་མཚོན་རིམ་དབྱེ་བ་འབྱེད་སྟངས་མི་འདྲ་བ་ཡོད་རེད།

དེ་བས་གུས་པས་ཐོག་མར་ Shibatani དང་ Pardeshi གི་དགོངས་ཚུལ་ལྟར། སྐུལ་འདེབས་ཀྱི་ནང་དོན་གྱི་མཚོན་རིམ་འགྲོ་སྟངས་ངོ་སྤྲོད་བྱེད་ཀྱི་ཡིན། དེ་ནས་མཚོན་རིམ་དེར་བརྟེན་ནས་ལྷ་སའི་ཁ་སྐད་ནང་སྐུལ་འདེབས་བརྗོད་སྟངས་ལྔ་པོ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དོན་གསལ་བཤད་བརྒྱག་རྒྱུ་ཡིན།

2.1.1. མཚོན་རིམ་གྱི་སྡེ་གཉིས། : ཐད་ཀར་དང་ཐད་ཀར་མ་ཡིན་པའི་སྐུལ་འདེབས།

དང་པོ་སྐུལ་འདེབས་སྟོན་པའི་ཚིག་གི་ནང་དོན་མཚོན་རིམ་གྱི་སྡེ་གཉིས་ངོ་སྤྲོད་ཞུ་ཀྱི་ཡིན། བརྡ་སྤྲོད་ཀྱི་གནད་འགག་གསལ་པོ་བཟོ་ཆེད་དུ་སྡེ་གཉིས་ཞེས་དབྱེ་བ་ཕྱེ་ཡོད་ཀྱང་། ལག་ལེན་དངོས་ནང་དེ་འདྲའི་ཁྱད་པར་གསལ་པོ་ཡོད་མེད་གཏན་འཁེལ་མེད་པ་དང་སྐད་རིགས་སོ་སོའི་ཁྱད་ཆོས་ལ་རག་ལས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།

- མཚོན་རིམ་གྱི་སྡེ་གཅིག་ལ་ཐད་ཀར་ཡིན་པའི་སྐུལ་འདེབས་སྟོན་པའི་ཚིག་ཡོད་པ་རེད་དེ། ཚིག་དེ་ལྟར་བེད་སྤྱོད་བཏང་ན་བྱ་བར་སྐུལ་དུས། སྐུལ་པ་པོས་ཐད་ཀར་དང་དངོས་སུ་སྐུལ་པའི་བྱ་བར་ཞུགས་སྟབས། སྐུལ་པ་པོ་དང་བྱ་ཚིག་གཙོ་བོས་མཚོན་པའི་བྱ་བ་སྒྲུབ་མཁན་གྱི་སྐུལ་སའི་གང་ཟག་དེ་གཉིས་བར་ལ་སྦྱོར་བཀོད་དུས་ཡུན་དང་ས་ཆའི་བར་ཁྱད་མེད་པ་དང་། བྱ་བ་སྒྲུབ་དུས་བྱ་བ་སྒྲུབ་མ་སྒྲུབ་གྱི་དབང་ཆ་ནི་གཙོ་བོར་སྐུལ་པ་པོ་ལ་ཡོད་པ་རེད།

- མཚོན་རིམ་གྱི་སྡེ་གཞན་པར་དེའི་ལྡོག་ཕྱོགས་སུ་ཐད་ཀར་མིན་པའི་སྐུལ་འདེབས་སྟོན་པའི་ཚིག་ཡོད་པ་རེད། ཚིག་དེ་དག་གིས་སྐུལ་པ་པོ་དང་སྐུལ་སའི་གང་ཟག་དེ་གཉིས་བར་དུ་དུས་ཚོད་དང་ས་ཆའི་བར་ཁྱད་ཡོད་པ་དང་། བྱ་བ་སྒྲུབ་མ་སྒྲུབ་ཀྱི་དབང་ཆ་ནི་གཙོ་བོར་སྐུལ་སའི་གང་ཟག་ལ་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་སྟོན་གྱི་ཡོད་པ་རེད།

2.1.2. སྡེ་གཉིས་བར་དུ། : སྐུལ་པ་པོ་གྱིས་བྱ་བར་འཇུག་སྟངས་ཀྱི་ཚད་གཞིའི་ཁྱད་པར།

Shibatani དང་ Pardeshi གིས་བསྟན་པ་ལྟར། ཐད་ཀར་དང་ཐད་ཀར་མ་ཡིན་པའི་སྐུལ་འདེབས་མཚོན་པའི་མཚོན་རིམ་ལ་དཔྱང་དབྱེ་བ་འབྱེད་སྲིད་དེ། སྐུལ་པ་པོས་བྱ་བར་འཇུག་ཚུལ་དང་བསྟུན་ནས་དབྱེ་བ་གསུམ་འབྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།

- དང་པོ་ནི་ལྷ་རྟོག་ཟེར་བ་དེ་ཡིན། དེ་ནི་ཐད་ཀར་མིན་པའི་སྐུལ་འདེབས་སྟོན་པའི་ཚིག་དང་འདྲ་པོ་ཡོད་དེ། སྐུལ་པ་པོས་ཐད་ཀར་སྒྲུབ་པའི་བྱ་བར་མ་ཞུགས་ཀྱང་། བྱ་བ་སྒྲུབ་དུས་སྐུལ་པ་པོ་སྐུལ་སའི་གང་ཟག་དང་མཉམ་དུ་ལྟ་རྟོག་བྱེད་བཞིན་སྡོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། མདོར་སྐུལ་སྟངས་ཐད་ཀར་མིན་ནའང་བྱ་བ་སྐུལ་བ་དང་བྱ་བ་སྒྲུབ་པའི་བར་ལ་དུས་དང་གནས་དང་བྱེད་སྟངས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཐད་ཀར་རང་རེད།
- གཉིས་པ་ནི། དེ་ལས་རྟོག་ཙམ་ཐད་ཀར་ཡིན་པ་རོགས་པ་ཟེར་བ་དེ་རེད། དེར་སྐུལ་པ་པོས་སྐུལ་སའི་གང་ཟག་ལ་རོགས་པ་བྱས་ནས་བསྐུལ་པའི་བྱ་བའི་ནང་དུ་དངོས་སུ་ཞུགས་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་། བྱ་བ་སྒྲུབ་མ་སྒྲུབ་ཀྱི་དབང་ཆ་ནི་སྐུལ་སའི་གང་ཟག་ལ་ཡོད་པ་རེད།
- གསུམ་པ་ནི། སྐུལ་འདེབས་ཐད་ཀར་དང་ཉ་ལམ་འདྲ་པོ་ཡིན་པ་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་བྱ་བ་ཟེར་བ་དེ་རེད། ཐ་སྙད་རང་ནས་གོ་ཐུབ་པ་ལྟར་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་བྱ་བ་ཟེར་བའི་སྐུལ་འདེབས་སྟོན་པའི་ཚིག་གིས། སྐུལ་པ་པོས་ཀྱང་སྐུལ་སའི་གང་ཟག་དང་མཉམ་དུ་དུས་གཅིག་ལ་བྱ་བ་གཅིག་པ་སྒྲུབ་པའི་གནས་ཚུལ་ཅིག་མཚོན་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།

---

[4] Shibatani, M. & Pardeshi, P. (2001: 85-126)

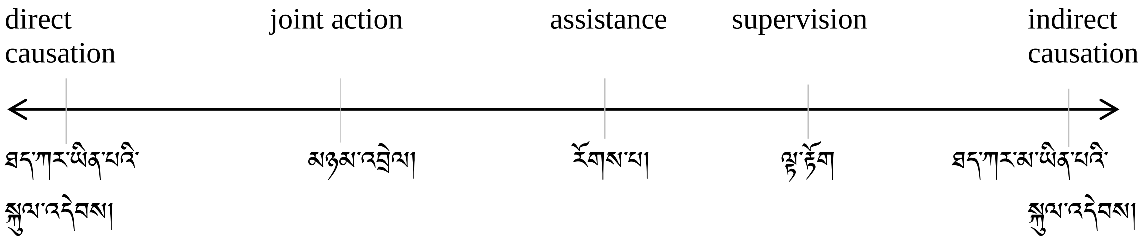

2.2. ལྷ་སའི་ཁ་སྐད་ནང་གི་སྐུལ་འདེབས་ཀྱི་ཚིག་ཀྱིས་མཚོན་རིམ་དབྱེ་བ་འབྱེད་སྟངས།

གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ལྷ་སའི་ཁ་སྐད་ནང་དུ་སྐུལ་འདེབས་མཚོན་པའི་ཚིག་ལྔ་ཡོད་པ་དང་། Shibatani དང་ Pardeshi གིས་གསལ་བརྗོད་གནང་བ་ནང་བཞིན་ཚིག་དེ་ཚོས་སྐུལ་འདེབས་ཀྱི་དོན་དག་གི་མཚོན་རིམ་དང་སྟུན་ནས་དབྱེ་བ་འབྱེད་ཀྱི་ཡོད་པརེད།

དེའི་ཆེད་དུ་Shibatani དང་ Pardeshi གི་མཚོན་རིམ་གྱི་ཆ་ཤས་རེ་རེ་གཞི་བཟུང་ལྷ་སའི་ཁ་སྐད་ཀྱི་སྐུལ་འདེབས་སྟོན་པའི་ཚིག་ལྔ་ལ་བརྟག་དཔྱད་དང་སྡེ་ཚན་དབྱེ་འབྱེད་བྱས་ཡོག

དེའི་ཕྱིར་མཚོན་རིམ་དེའི་ཆ་ཤས་རེ་རེ་གཞིར་བཟུང་ནས་སྐད་ཆའི་གནས་སྟངས་སྣ་ཚོགས་བཟོས་ནས། ལྷ་སའི་ཁ་སྐད་པ་སྐད་རང་སྐད་དུ་བཤད་མཁན་གྱི་མི་གཅིག་ལ་སྐད་ཆའི་གནས་སྟངས་ཚོ་སྐུལ་འདེབས་མཚོན་པའི་བརྗོད་སྟངས་རེ་རེ་བཞིན་བསྟར་ཏེ། མཐུན་པོ་ཡོད་མེད་ཚོད་ལེན་དུ་བཅུག་པ་ཡིན།

གནས་སྟངས་ལ་མཐུན་པོ་དང་ཆར་ལྡན་གྱི་སྐད་ཆབཤད་སྟངས་ཡིན་ན་ཨང་གྲངས་ལྔ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྐད་ཆབཤད་སྟངས་ཕྱོན་ནས་མ་འགྲིགས་ན་ཀླད་ཀོར་བྲིས་པ་ཡིན། དེར་བརྟེན་འདིར་བཀོད་པའི་ཨང་གྲངས་གཅིག གཉིས། གསུམ། བཞི་ནི་དེ་གཉིས་བར་གྱི་མཐུན་ཡོས་མཚོན་བྱེད་རེད།

དང་པོར་སྐུལ་འདེབས་སྟོན་པའི་ཚིག་ཅིག་བེད་སྤྱོད་བྱེད་དུས། བྱ་བ་དང་དེ་བསྒྲུབས་པར་སྐུལ་བ་རེ་རེར་རང་ཉིད་ཀྱི་ས་ཆ་དང་དུས་ཚོད་རེ་རེ་སྲིད་ན། ཐད་ཀར་མ་ཡིན་པའི་སྐུལ་འདེབས་མཚོན་ཐུབ་པའི་མཚོན་རྟགས་ཤིག་རེད།

དཔེར་བརྗོད་(10)པའི་ནང་། བྱ་བ་སྐུལ་མའི་གང་ཟག་གིས་བྱ་བ་སྒྲུབ་དུས། སྐུལ་པ་པོ་གང་ཟག་དེ་བྱ་བ་བསྒྲུབ་སའི་ས་ཆར་མེད་པ་གསལ་པོ་བཟོ་གི་ཡོད་རེད།

(10) Context: ཕྱི་ལོགས་_ནས······
གནས་སྟངས། outside-ABL
‘from outside...’

a. 0

······ ཚེ་རིང་_གིས་	ཕྲུ་གུ་	འདི་	སོ་སོ་_འི་	ཁང་པ་_ར་	བསྙལ་པ་རེད།
Tsering-ERG	child	DEM.ABS	REFL-GEN	room-DAT	go.to.bed.CAUS-PAST2

b. 4

······ཚེ་རིང་_གིས་	ཕྲུ་གུ་	འདི་	སོ་སོ་_འི་	ཁང་པ་_ར་	ཉལ་_རུ་_བཅུག་_པ་རེད།
Tsering-ERG	child	DEM.ABS	REFL-GEN	room-DAT	go.to.bed-DEST-CAUS-PAST2

‘…Tsering made the child sleep in his room.’

c. 5

······ཚེ་རིང་_གིས་	ཕྲུ་གུ་	འདི་	སོ་སོ་_འི་	ཁང་པ་_ར་	ཉལ་_གར་	བཏང་_པ་རེད།
Tsering-ERG	child	DEM.ABS	REFL-GEN	room-DAT	go.to.bed-NMZ-DEST	CAUS-PAST2

‘…Tsering sent this child to sleep in his room.’

d. 5

······ཚེ་རིང་_གིས་	ཕྲུ་གུ་	འདི་	སོ་སོ་_འི་	ཁང་པ་_ར་	ཉལ་_ཡག་བཟོས་_པ་རེད།
Tsering-ERG	child	DEM.ABS	REFL-GEN	room-DAT	go.to.bed-CAUS-PAST2

‘…Tsering made the child sleep in his room.’

e. 0 ······ཚེ་རིང་_གིས་ ཕྲུ་གུ་ འདི་ སོ་སོ་_འི་ ཁང་པ་_ར་ ཉལ་_རོགས་ བྱས་_པ་རེད།

Tsering-ERG child DEM.ABS REFL-GÉN room-DAT go.to.bed-CAUS LIGHTV-PAST2

དཔེར་བརྗོད་ཀྱིས་གསལ་པོ་བཟོས་པ་ལྟར་སྐྱུལ་འདེབས་སྟོན་པའི་ཚིག་གཉིས་དེ། སྐྱུལ་འདེབས་ཀྱི་ཚིག་« རོགས་+བྱེད་པ་ »དང་བྱེད་འབྲེལ་ཡོད་པའི་བྱ་ཚིག་གིས་ཐད་ཀར་མ་ཡིན་པའི་སྐྱུལ་འདེབས་བརྗོད་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད།

དེ་ལྟར་དཔེར་བརྗོད་(11)པའི་ནང་ལ་གསལ་བ་ནང་བཞིན་སྐྱུལ་འདེབས་ཐད་ཀར་མ་ཡིན་པ་དེ། སྐྱུལ་པ་པོ་གྱིས་མི་སྣ་གཞན་པ་བརྒྱུད་ནས་ལས་ཀ་སྐྱུལ་པའི་གནས་སྟངས་དེ་སྐྱུལ་འདེབས་ཀྱི་ཚིག་རེ་རེར་མཐུན་ལོས་སྟོན་གྱི་ཡོད་པ་རེད།

(11) <u>Context :</u> སྐལ་བཟང་ བརྒྱུད་-བྱས······

<u>གནས་སྟངས།</u> Kälsang go.through-CONN

'Through Kälsang…'

a.3 ······ཚེ་རིང་-གིས་ ཕྲུ་གུ་ འདི་ བསྐྱལ་-པ་རེད།

Tsering-ERG child DEM.ABS go.to.bed.CAUS-PAST2

'…Tsering put this child to bed.'

b.4 ······ཚེ་རིང་-གིས་ ཕྲུ་གུ་ འདི་ ཉལ་-རུ་ བཅུག་-པ་རེད།

Tsering-ERG child DEM.ABS go.to.bed-DEST CAUS-PAST2

'… Tsering made this child go to bed.'

c.4 ······ཚེ་རིང་གིས་ ཕྲུ་གུ་ འདི་ ཉལ་-ག་-ར་ བཏང་པ་རེད།

Tsering-ERG child DEM.ABS go.to.bed-NLZ-DEST CAUS-PAST2

'…Tsering made this child go to bed.'

d.4 ······ཚེ་རིང་-གིས་ ཕྲུ་གུ་ འདི་ ཉལ་-ཡག་ བཟོས་-པ་རེད།

Tsering-ERG child DEM.ABS go.to.bed-NLZ CAUS-PAST2

'…Tsering made this child go to bed.'

e.0 ······ཚེ་རིང་-གིས་ ཕྲུ་གུ་ འདི་-ར་ ཉལ་-རོགས་ བྱས་-པ་རེད།

Tsering-ERG child DEM-DAT go.to.bed-CAUS LIGHTV-PAST2

དཔེར་བརྗོད་(11)པ་ལ་བལྟས་ན་བྱེད་འབྲེལ་ཡོད་པའི་བྱ་ཚིག་ནི་ཚིག་གྲོགས་« རོགས་+བྱེད་པ་ »ལས་ཐད་ཀར་མ་ཡིན་པའི་སྐྱུལ་འདེབས་མཚོན་རྒྱུར་ཧྲོག་ཙམ་རན་པ་ཡོད་པ་རེད། འོན་ཀྱང་སྔོན་ལ་ཞུས་ཟིན་པ་ལྟར་དེང་རབས་ཀྱི་ལྷ་སའི་ཁ་སྐད་ནང་ལ་སྒྲ་དོན་ཉེ་བའི་བྱེད་འབྲེལ་བྱེད་མེད་ཀྱི་བྱ་ཚིག་ཉུང་ཤས་ལས་མེད་པ་དང་། དེའི་རིགས་ཀྱི་བྱ་ཚིག་གསར་པ་བཟོ་མི་སྲིད་ཙང་། བྱ་ཚིག་དེ་ཚོར་སོ་སོའི་སྐྱུལ་འདེབས་ཀྱི་དོན་དག་འདྲ་པོ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་སྲིད། དེར་བརྟེན་སྐྱུལ་འདེབས་སྟོན་པའི་ཚིག་གྲོགས་ཀྱི་ལྟོག་ཕྱོགས་སུ་དེ་ཚོའི་དོན་དག་སྐོར་སྒྲི་འགྲོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བཤད་ཁག་པོ་ཡོད་རེད། གང་ལྟར་གོང་གསལ་སྐྱུལ་འདེབས་ཀྱི་ཚིག་གཉིས་ཀྱིས་ཐད་ཀར་མ་ཡིན་པའི་སྐྱུལ་འདེབས་མཚོན་མ་ཐུབ་པ་དང་། སྐྱུལ་འདེབས་སྟོན་པའི་ཚིག་གཞན་པས་ཐད་ཀར་མ་ཡིན་པའི་སྐྱུལ་འདེབས་མཚོན་ཐུབ་ནའང་། ཐད་ཀར་ཡིན་པའི་སྐྱུལ་འདེབས་མཚོན་ཐུབ་མ་ཐུབ་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་དགོས། དེའི་ཕྱིར་ད་ལྟ་སྐྱུལ་པ་པོས་སྐྱུལ་པའི་བྱ་བར་འཇུག་ཚད་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན།

དང་པོར་སྐྱུལ་པ་པོས་དངོས་འབྲེལ་གྱིས་སྐྱུལ་པའི་བྱ་བར་ཞུགས་པའམ། ཕྱོགས་གཞན་ནས་བཤད་ན་སྐྱུལ་པ་པོས་སྐྱུལ་སའི་མི་མཉམ་དུ་སྐྱུལ་པའི་བྱ་བ་སྒྲུབ་ན་ཆོག་མི་ཆོག་རྟག་དཔྱད་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན། དཔེར་བརྗོད་(12)པས་བསྟན་པ་ལྟར། སྐྱུལ་འདེབས་ཀྱི་བྱ་ཚིག་ཕལ་བ་« བཏང་བ་ »དེ་ལྟར་གྱི་གནས་སྟངས་དང་སྦྲེལ་ནས་སྤྱོད་མི་སྲིད། དེའི་ལྡོག་ཕྱོགས་སུ་སྐྱུལ་འདེབས་སྟོན་པའི་ཚིག་གཞན་པར་ཨང་གི་བཞི་པའམ་ལྔ་པ་ཐོབ་ཙང་རོགས་པའི་སྐྱུལ་འདེབས་མཚོན་ཐུབ་སྲིད་པའི་རྟགས་རེད།

(12)a. 4 ཚེ་རིང་ ལས་ཀ་ བྱེད་-བཅུག་-པ་ཡིན།

Tsering.ABS work.ABS LIGHTV-CAUS-PAST1

‘I made Tsering work.’

b. 0 ཚེ་རིང་ ལས་ཀ་ བྱེད་_ག་_ར་ བཏང་_པ་ཡིན།
Tsering.ABS work.ABS LIGHTV-NLZ-DEST CAUS-PAST1
‘I made Tsering work.’

c. 4 ཚེ་རིང་ ལས་ཀ་ བྱེད་_ཡག་ བཙོས་_པ་ཡིན།
Tsering.ABS work.ABS LIGHTV-NLZ CAUS-PAST1
‘I made Tsering work.’

d. 5 ཚེ་རིང་ ལས་ཀ་ བྱེད་_རོགས་ བྱས་_པ་ཡིན།
Tsering.ABS work.ABS LIGHTV-CAUS LIGHTV-PAST1
‘I made Tsering work.’

Context : …… ང་_ས་ ལས་ཀ་ ཚེ་རིང་ མཉམ་དུ་ བྱས་_པ་ཡིན།
གནས་སྟངས། : 1SG-ERG work.ABS Tsering with LIGHTV-PAST1
‘… I worked together with Tsering.’

བྱ་ཚིག་ཕལ་བ་« བཏང་བ་ » ཟེར་བ་དེས་རོགས་པའི་སྐུལ་འདེབས་བརྗོད་མ་ཐུབ་ནའང། གཤམ་གྱི་དཔེར་བརྗོད(13)པས་བསྟན་པ་ལྟར་ཐད་ཀར་མ་ཡིན་པའི་སྐུལ་འདེབས་དང་འདྲ་བའི་ལྟ་རྟོག་གི་སྐུལ་འདེབས་བརྗོད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།
དེ་མ་གཏོགས་ཨང་གྲངས་ཀྱིས་མཚོན་པ་ལྟར་སྐུལ་འདེབས་སྟོན་པའི་ཚིག་གཞན་པ་ཚང་མས་ཐད་ཀར་ཡིན་པའི་སྐུལ་འདེབས་མཚོན་ཐུབ་ཀྱི་རེད།

(13) ཨ་མ་_ལགས་_ཀྱིས་ ཚེ་རིང་ ཚལ་ ཉོ་_ག་_ར་ བཏང་_སོང་།
mother-H-ERG Tsering-ABS vegetable-ABS buy-NLZ-DEST CAUS-PAST3
‘Mother made Tsering buy vegetables.’

Context 1: 0 ཨ་མ་_ལགས་_ཀྱིས་ ཚལ་ ཚེ་རིང་ མཉམ་དུ་ ཉོས་_སོང་།
གནས་སྟངས ༡: mother-H-ERG vegetable.ABS Tsering together buy-PAST3
intended : 'Mother bought vegetables with Tsering.'

Context 2: 5 ཚེ་རིང་ ཚལ་ ཉོ་_དུས་ ཨ་མ་_ལགས་ འདུག
གནས་སྟངས ༢: Tsering.ABS vegetable.ABS buy-CONN mother-H.ABS exist
‘[His] mother was [there] when Tsering bought vegetables.’

དཔེར་བརྗོད(13)པའི་ནང་དུ། གོང་གི་དཔེ་བརྗོད(12)པས་བསྟན་ལྟར་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་སྐུལ་འདེབས་སྟོན་པའི་གནས་སྟངས་དང་པོ་ནི། སྐུལ་འདེབས་ཀྱི་བྱ་ཚིག་ཕལ་བ་« བཏང་བ་ »དེ་ལ་མཐུན་པོ་ཡོད་པ་མ་རེད། འོན་ཀྱང་ལྟ་རྟོག་གི་སྐུལ་འདེབས་མཚོན་པའི་གནས་སྟངས་གཉིས་པ་ནི་བྱ་ཚིག་ཕལ་བ་དེར་མི་མཐུན་པ་ཡོད་པ་མ་རེད།

ཡང་བྱེད་འབྲེལ་བྱ་ཚིག་གིས་གཙོ་བོ་ཐད་ཀར་ཡིན་པའི་སྐུལ་འདེབས་བརྗོད་པས་མ་ཚད། དཔྱད་དཔེར་བརྗོད(14)པས་བསྟན་པ་ལྟར་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་སྐུལ་འདེབས་མཚོན་པའི་གནས་སྟངས་དང་མི་མཐུན་པ་ཡོད་པ་མ་རེད།

(14) ཚེ་རིང་_གིས་ ཕྲུ་གུ་ འདི་ བསློངས་_པ་རེད།
Tsering-ERG child DEM.ABS get.up.CAUS-PAST2
‘Tsering got the child up.’

Context : 5 ཚེ་རིང་ ཕྲུ་གུ་ མཉམ་དུ་ ལངས་_པ་རེད།
གནས་སྟངས། Tsering.ABS child with get.up-PAST2
‘Tsering got up with the child.’

གོང་ལ་གསལ་པོ་བཤད་པ་བཞིན་སྐུལ་འདེབས་བརྗོད་སྟངས་« རོགས་+བྱས་པ་ »ཡིས་ཁོ་ན་ཐད་ཀར་ཡིན་པའི་སྐུལ་འདེབས་མཚོན་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དཔེར་བརྗོད་རྗེས་མའི་ནང་དུ་སྐུལ་སའི་གང་སས་བྱ་བ་སྒྲུབ་དུས་གནས་སྟངས་ཀྱི་རྐྱེན་གྱིས་སྐུལ་པ་པོ་མཉམ་དུ་ཡོད་པ་གཏན་འཁེལ་བ་མ་ཟད། ད་དུང་སྐུལ་པ་པོས་བྱ་བ་དེར་དངོས་སུ་ཞུགས་པ་གསལ་པོ་བཟོ་གི་ཡོད་པ་རེད།

(15) 0 ཚེ་རིང་_ལ་ ལས་ཀ་ བྱེད་_རོགས་ བྱས་_པ་ཡིན།
Tsering-DAT work.ABS Vsup-CAUS LIGHTV-PAST1

<u>Context : གནས་སྟངས།</u> ཚེ་རིང་_གིས་ ལས་ཀ་ བྱེད་_དུས་ ང་_ས་ མོ་རང་_ལ
Tsering-ERG work.ABS VSUP-CONN 1SG-ERG 3SG-DAT
བལྟས་_བྱས་ བསྡད་_པ་ཡིན།
look-CONN stay-PAST1

Intended : 'I made Tsering work. When Tsering was working, I stayed watching him.'

དཔེར་བརྗོད(15)ལ་བལྟས་ན། སྐུལ་འདེབས་བརྗོད་སྟངས་དེ་ལྟ་རྟོག་མཚོན་པའི་གནས་སྟངས་ལ་མཐུན་པོ་ཡོད་པ་མ་རེད། དེར་བརྟེན་ནས་« རོགས་+བྱས་པ་ »ཡིས་ཐད་ཀར་དང་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་སྐུལ་འདེབས་མ་གཏོགས་དོན་དག་གཞན་པ་བརྗོད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་རེད།

3. མཇུག་བསྡོམས།

3.1. ལྷ་སའི་ཁ་སྐད་ཀྱི་སྐུལ་འདེབས་སྟོན་པའི་ཚིག་གིས་སྐུལ་འདེབས་ཀྱི་དོན་དག་གི་མཚོན་རིམ་དབྱེ་བ་འབྱེད

གོང་གི་དཔེར་བརྗོད་ཀྱིས་སྟོན་ལྟར། Shibatani དང་Pardeshi གི་སྐུལ་འདེབས་ཀྱི་དོན་དག་གི་མཚོན་རིམ་ནི། ལྷ་སའི་ཁ་སྐད་ཀྱི་སྐུལ་འདེབས་སྟོན་པའི་ཚིག་གིས་འདི་ལྟར་དབྱེ་བ་འབྱེད་ཀྱི་ཡོད་རེད།

- བྱ་ཚིག་ཕལ་བ་ « བཏང་བ་ »ཡིས་ལྟ་རྟོག་ནས་ཐད་ཀར་མ་ཡིན་པའི་བར་གྱི་སྐུལ་འདེབས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད་རེད།
- བརྗོད་སྟངས་« རོགས་+བྱེད་པ་ »དང་བྱེད་འབྲེལ་བྱ་ཚིག་ནི་ཐད་ཀར་ཡིན་པའི་སྐུལ་འདེབས་བརྗོད་པའི་ཆེད་དུ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་རེད།
- བྱ་ཚིག་ཕལ་བ་« བཅུག་པ་ »དང་« བཟོ་བ་ »ཡིས་མཚོན་རིམ་ཆ་ཚང་སྟེ་སྐུལ་འདེབས་ཐད་ཀར་ནས་ཐད་ཀར་མ་ཡིན་པ་བར་དུ་མཐོན་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་རེད།

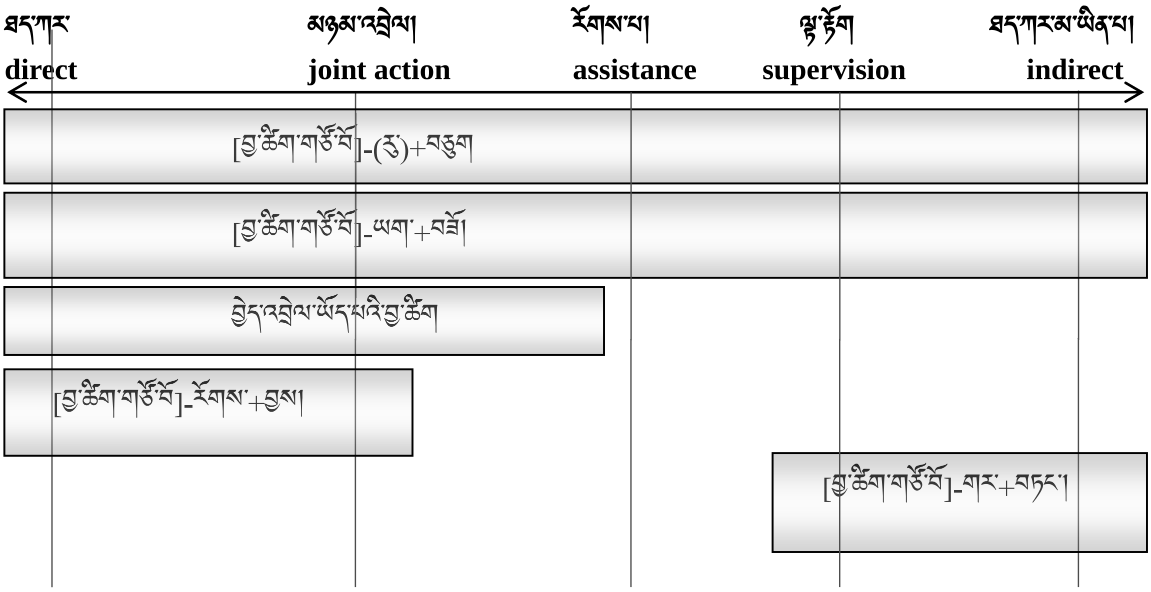

དེས་ན་དོན་དག་གི་ཐོག་ནས་བྱ་ཚིག་ཕལ་བ་« བཙུག་པ་ »དང་« བཟོ་བ་ »བར་དུ་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་མ་རེད། འོན་ཀྱང་བྱ་ཚིག་ཕལ་བ་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་བརྡ་སྤྲོད་ཅན་དུ་འགྱུར་ཚད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། « བཟོ་བ་ »ཚུད་པའི་སྐུལ་འདེབས་བརྗོད་སྟངས་ནི་ཚིག་གྲུབ་སྦྱོར་ཚུལ་གྱི་ཚོད་ལྟ་སྣ་ཚོགས་བྱས་ནས་ཚོད་ལྟ་འགའ་ཤས་ལ་བལྟས་ན་བྱ་ཚིག་ཕལ་བར་བརྩིས་ན་ཆོག་ནའང་། ཚོད་ལྟ་གཞན་ལ་བརྟེན་ན་ཚིག་གྲུབ་ཁག་ཁག་གཉིས་ཡོད་པ་རེད། ད་དུང་ལྷ་སའི་ཁ་སྐད་པ་སྐད་ལ་བཤུས་མཁན་གྱི་མི་འདྲ་མི་འདྲ་ལ་དྲིས་ན་ཚོད་ལྟ་དེ་ཚོར་ལན་མི་འདྲ་བ་བརྒྱབ་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་བས་« བཟོ་བ་ »ནི་« བཙུག་པ་ »དང་བསྡུར་ན་བརྡ་སྤྲོད་ཅན་དུ་འགྱུར་ཚད་དམའ[5]།

ད་དུང་སྐུལ་འདེབས་བརྗོད་སྟངས་འདི་གཉིས་བྱ་ཚིག་གི་རིགས་མི་འདྲ་བར་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་རེད། དེ་ཡང་གཟུགས་པོའམ་སེམས་ཀྱི་གནས་སྟངས་བརྗོད་པ་ཏེ། སྐུལ་ཤུགས་མི་ལྡན་པའི་བྱ་བ་ཡིན་ན། བྱ་ཚིག་ཕལ་བ་« བཟོ་བ་ »ནི་མང་བ་མངོན་སྲིད་ཀྱི་རེད། དེ་ལྟར་སྐུལ་འདེབས་ཀྱི་སྐོར་ལ་ཞིབ་དཔྱད་བྱེད་སྐབས། དང་པོ་བརྗོད་པ་ལྟ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་ཕྱོགས་བསྡུས་བྱས་ནས་བལྟ་སྐབས། བརྗོད་པ་དེ་ཚོའི་ནང་ཚིག་གྲོགས་« བཟོ་བ་ »ལས་གྲུབ་པའི་བརྗོད་པ་བཅུ་གསུམ་ལས་མི་འདུག འོན་ཀྱང་དེ་ཚོའི་ནང་ནས་བརྒྱ་ཆ་བདུན་ཅུ་ཙམ་གྱིས། བྱ་ཚིག་གཙོ་བོ་སྐུལ་ཤུགས་མི་ལྡན་པའི་བྱ་བ་བརྗོད་ཀྱི་འདུག

3.2. « [བྱ་ཚིག་གཙོ་བོ]-རོགས་+བྱེད། » : སྐུལ་འདེབས་སམ་བྱ་བའི་ཡུལ་གྱི་ངག

གོང་དུ་བྲིས་ལྟར་སྐུལ་འདེབས་བརྗོད་སྟངས་ནང་ནས་« རོགས་+བྱེད་པ་ »ཡི་དོན་དག་ནི་དམིགས་བསལ་ཡིན་པ་དང་། དཔེར་བརྗོད་གཞན་གྱིས་ད་དུང་འགྲེལ་བཤད་ཞིབ་ཙམ་ཞུས་ན། དཔེར་བརྗོད(16)དེ་སྤྱིར་བཏང་འཚམས་པོ་ཡོད་པ་མ་རེད། འོན་ཀྱང་« ང་ »ཟེར་བ་འདི་གདོན་འདྲེ་ཡིན་པ་དང་རྨོ་མོ་ལགས་ཀྱི་སྐུ་གཟུགས་ལ་ཞུགས་ནས་གདོན་འདྲེ་རང་གི་ཤུགས་ཀྱིས་ཡར་ལངས་དུ་བཙུག་ན་ཏག་ཏག་འགྲིག་པ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།

ད་དུང་དཔེ་བརྗོད(17)ནི་གློག་བརྙན་ཞིག་གི་སྐོར་གྱི་གསལ་བཤད་ཞིག་ཡིན་ཏེ། གློག་བརྙན་དེའི་ནང་དུ་རྒན་ལགས་ཅིག་གིས་སློབ་ཕྲུག་ཞིག་ལ་ཡི་གེ་བཤུ་རྒྱུའི་ཉེས་ཆད་བཏང་ནའང་སློབ་ཕྲུག་གིས་ཡི་གེ་དེ་ལྟར་དཔལ་པོ་བྲིས་ཙང་གཞི་ནས་རྒན་ལགས་ཀྱིས་ཉེས་ཆད་ཕྱུ་གུའི་ཚབ་ལ་འབྲི་གི་འདུག

(16) ? ང་_ས་   རྨོ་མོ་_ལགས་   ཡ་_ར་   ལངས་_རོགས་   བྱས་_པ་ཡིན།
1SG-ERG   Grand.mother-H.ABS   up-DAT   get.up-APPL   LIGHTV-PAST1
? 'I made Grandmother get up.' / 'I got up for Grandmother'

(17) ཁོང་_གིས་   [ཕྲུ་གུ་_ལ་]   བྲིས་_རོགས་   བྱས་_སོང་_ངཱ།
3SG-ERG   child-dat   write-APPL   LIGHTV-PASS3-PHAT
'He wrote it for [the child] isn't it?'

དེ་བས་བརྗོད་སྟངས་འདི་ བྱ་ཚིག་ལ་བརྟེན་པའི་མིང་ཚིག་མང་ཙམ་གཏོང་རྒྱུའི་ཐབས་ཤེས་ཡིན་པ་གསལ་པོ་ཡིན་ནའང་དོན་དག་གི་ཕྱོགས་ནས་གཙོ་བོ་སྐུལ་འདེབས་མཚོན་པ་གཏན་འཁེལ་མེད་དེ། བརྗོད་སྟངས་དེས་ཚིག་གྲུབ་ནང་ལ་སྐུལ་པ་པོ་སྣོན་སྤེལ་བརྒྱབ་པ་ལས་ཕན་ཐོག་གམ་གནོད་བྱེད་སའི་གང་ཟག་སྣོན་སྤེལ་རྒྱག་རྒྱུའི་ཐབས་ཤེས་སུ་བརྩིས་ནའང་ཆོག སྣོན་སྤེལ་བརྒྱབ་པའི་གང་ཟག་དེ་མང་ཆེར་དཔེ་བརྗོད(17)པའི་ནང་ལྟར་རྣམ་དབྱེ་ལ་དོན་སྒྱུར་ནས་བྱ་བའི་ཡུལ་ལ་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། འོན་ཀྱང་དཔེ་བརྗོད(16)པ་ལྟར་བྱ་ཚིག་གཙོ་བོར་བརྟེན་པའི་མིང་ཚིག་གཅིག་ལས་མེད་ན་རྣམ་དབྱེ་ངོ་བོ་ཙམ་སྒྱུར་ནས་བྱ་བའི་ལས་སུའང་མཚོན་སྲིད། དེ་བས་རྣམ་དབྱེ་སྒྱུར་ཚུལ་དང་དོན་དག་གཉིས་ཀྱི་ཕྱོགས་ནས་བརྗོད་སྟངས་དེ་བྱ་ཡུལ་གྱི་ངག་ལ་བརྩིས་ན་འགྲིག[6]

---

[5] XXX détails, renvoyer au mémoire

[6] Creissels (2006: 74-75) གིས་འཛམ་གླིང་གི་སྐད་རིགས་སྣ་ཚོགས་བསྡུར་ནས་བྱ་ཡུལ་གྱི་ངག་གི་མཚན་ཉིད་ཞིབ་ཕྲས་གསལ་གསལ་བཤད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། གཞན་ཡང་འཛམ་གླིང་གི་སྐད་རིགས་ནང་སྐུལ་འདེབས་དང་བྱ་ཡུལ་གྱི་ངག་བར་གྱི་དོན་དག་དང་ནུས་པའི་འདྲ་མཚུངས་Palmer (1994:234)དང་Dixon (2000: 31-32) སོགས་ཀྱིས་དོ་སྣང་འདྲེན་གྱི་ཡོད་པ་རེད།

ཁ་སྐོང་། - Appendix

གསར་གཏོད་བྱས་པའམ་ཡོངས་ཁྱབ་མིན་པའི་ཆེད་མིང་གི་ཐོ་གཞུང་།

List of non-standard and newly proposed technical terms in Tibetan

Applicative voice: བྱ་ཡུལ་གྱི་ངག

Assistance (subtype of causative event): རོགས་པ། (སྐུལ་འདེབས་ཀྱི་བྱ་བའི་ནང་གསེས་ཤིག)

Auxiliary verb: བྱ་ཚིག་ཕལ་པ།

Auxiliation: བྱ་ཚིག་ཉིས་འབྲེལ།

Causative: སྐུལ་འདེབས

Causative and resultative verbs: སྒྲ་དོན་ཉེ་བའི་བྱེད་འབྲེལ་བྱེད་མེད་ཀྱི་བྱ་ཚིག

Causative expression; causative form: སྐུལ་འདེབས་སྟོན་པའི་བརྗོད་སྟངས།

Causative voice: སྐུལ་འདེབས་ཀྱི་ངག

Causee (semantic role of): སྐུལ་སའི་གང་ཟག

Causer (semantic role of): སྐུལ་པ་པོ། ལས་ཀ་བྱེད་དུ་འཇུག་མཁན།

Degree of grammaticalisation: བརྡ་སྤྲོད་ཅན་དུ་འགྱུར་ཚད།

Direct causation: ཐད་ཀར་ཡིན་པའི་སྐུལ་འདེབས།

Dynamic event: སྒུལ་ཤུགས་ལྡན་པའི་བྱ་བ།

Indirect causation: ཐད་ཀར་མིན་པའི་སྐུལ་འདེབས།

Indirect speech: བརྒྱུད་པའི་བརྗོད་པ།

Joint action (subtype of causative event): མཉམ་འབྲེལ། (སྐུལ་འདེབས་ཀྱི་བྱ་བའི་ནང་གསེས་ཤིག)

Semantic continuum: ནང་དོན་གྱི་མཚོན་རིམ།

Semantic: བརྡ་དོན།

Stative event: སྒུལ་ཤུགས་མི་ལྡན་པའི་བྱ་བ།

Supervision (subtype of causative event): ལྟ་རྟོག (སྐུལ་འདེབས་ཀྱི་བྱ་བའི་ནང་གསེས་ཤིག)

Syntactic argument; actant: བྱ་ཚིག་ལ་བརྟེན་པའི་མིང་ཚིག

Syntax: ཚིག་སྒྲུབ་སྦྱོར་སྟངས།

Valency increasing process: བྱ་ཚིག་ལ་བརྟེན་པའི་མིང་ཚིག་མང་དུ་གཏོང་རྒྱུའི་ཐབས་ཤེས།

Abbreviations :

1: first person གང་ཟག་དང་པོ།; 2: second person གང་ཟག་གཉིས་པ།; 3: third person གང་ཟག་གསུམ་པ།; ABL: ablative འབྱུང་ཁུངས།; ABS: absolutive ངོ་བོ་ཙམ།; APPL: applicative བྱ་ཡུལ་གྱི་ངག; CAUS: causative སྐུལ་འདེབས། ; CONN: connective particle ཚིག་འགྲུབ་གཉིས་བར་གྱི་ཚིག་འཕྲད།; DAT: dative ལ་སྒྲ།; DEM: demonstrative; DEST: destinative དུ་སྒྲ།; ERG: ergative བྱེད་སྒྲ།; GEN: genitive འབྲེལ་སྒྲ།; H: honorific form ཞེ་ས།; LIGHTV: light verb XXX; NLZ: nominalizer མིང་མཐའ; PAST: intentional, egophoric past XXX; PAST2 : assertive past XXX; PAST3 : testimonial past XXX; PERF : perfective XXX; PHAT: phatic; PL: plural མང་ཚིག; PRES2: testimonial present XXX; SG : singular ཉུང་ཚིག; V: verb བྱ་ཚིག

Bibliography:

Comrie, Bernard

1981 Causative constructions. In Comrie, Bernard, *Language universals and lin guistic typology*. Oxford : Basil Blackwell: 158–177

Creissels, Denis.

2006 *Syntaxe générale, une introduction typologique 2 : La Phrase.* Paris: Lavoisier.

Dixon, Robert Malcolm Ward.

2000 A typology of causatives: form syntax and meaning. In R.M.W. Dixon, R.M.W. & Aikhenvald, Alexandra, eds. *Changing Valency, Case studies in transitivity*. Cambridge : Cambridge University Press: 30–83.

Palmer, F.R.

1994 Causatives. In *Grammatical roles and relations*. Cambridge : Cambridge University Press. 214–240

Shibatani, Masayoshi

1976 The grammar of causative constructions: a conspectus. In Shibatani, Masayoshi, ed. *The grammar of causative constructions*. Syntax and semantics vol. 6. New-York/San Fransisco/ Londres: Academic Press: 1–40.

Shibatani, Masayoshi

2001 Introduction : Some basic issues in the grammar of causation. In Shibatani, Masayoshi, ed. *The grammar of causation and interpersonal manipulation*. Amsterdam/Philadelphie: John Benjamins Publishing Company: 1–22.

Shibatani, Masayoshi & Pardeshi, Prashant

2001 The causative continuum. In Sibatani, Mayasoshi, ed. *The grammar of causation and interpersonal manipulation*. Amsterdam/Philadelphie: John Benjamins Publishing Company: 85–126

Tournadre, Nicolas

2010 The Classical Tibetan cases and their transcategoriality, From sacred grammar to modern linguistics. *Himalayan Linguistics*, 9(2)/2010: 87–125